

Tartalom

III *Előkészítő jogi aktusok*

TANÁCS

2021/C 86/01	A Tanács (EU) 2/2021 álláspontja első olvasatban a vámügyi együttműködést szolgáló Vám program létrehozásáról és az 1294/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából A Tanács által 2021. március 1-jén elfogadott szöveg	1
2021/C 86/02	A Tanács indokolása: A Tanács (EU) 2/2021 álláspontja első olvasatban a vámügyi együttműködést szolgáló Vám program létrehozásáról és az 1294/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából	18

III

(Előkészítő jogi aktusok)

TANÁCS

A TANÁCS (EU) 2/2021 ÁLLÁSPONTJA ELSŐ OLVASATBAN

a vámügyi együttműködést szolgáló Vám program létrehozásáról és az 1294/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

A Tanács által 2021. március 1-jén elfogadott szöveg

(2021/C 86/01)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 33., 114. és 207. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az 1294/2013/EU rendelet ⁽³⁾ által létrehozott Vám 2020 program és elődprogramjai jelentősen hozzájárultak a vámhatóságok közötti vámügyi együttműködés megkönnyítéséhez és megerősítéséhez, valamint a vámhatóságok igazgatási, humán- és információtechnológiai (IT) kapacitásának kiépítéséhez. Mivel a vámhatóságok számos tevékenysége határokon átnyúló jellegű, ezért az ilyen együttműködés fejlesztésének egy hatékonyabb és eredményesebb módja az, ha a Bizottság által végrehajtott uniós szintű vámprogram létrehozásával keretet biztosítanak a tagállamoknak ezen együttműködés számára. Ezenkívül a Vám 2020 program költséghatékonynak bizonyult, és valódi hozzáadott értéket jelentett az egyéb két- vagy többoldalú vámügyi együttműködési keretekhez képest. A Vám 2020 program emellett a vámok hatékony beszedésének elősegítésével hozzájárult az Unió és a tagállamok pénzügyi érdekeinek védelméhez is. A harmonizált vámeljárások továbbá fontos szerepet töltenek be a tekintetben, hogy egyenértékű eredmények szülessenek a csalás és a határokon átnyúló illegális áruforgalom megelőzése terén. Ezért helyénvaló, eredményes és az Unió érdekét szolgálja a vámügyi együttműködés terén folytatott tevékenységek finanszírozásának folytatása egy új program, a Vám program (a továbbiakban: a program) létrehozásával.

⁽¹⁾ HL C 62., 2019.2.15., 45. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2019. április 16-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2021. március 1-i állásponjtja első olvasatban. Az Európai Parlament ...-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1294/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló, európai uniós vámügyi cselekvési program (Vám 2020) létrehozásáról, valamint a 624/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 209. o.).

- (2) Az Unió a világ egyik legnagyobb kereskedelmi tömbje, amelynek immár 50 éve a vámunió az egyik sarokköve. A vámunió a sikeres uniós integráció fontos példája, és nélkülözhetetlen a vállalkozások és a polgárok javát egyaránt szolgáló belső piac megfelelő működéséhez. A vámunió jelentős átalakuláson ment keresztül ez alatt az időszak alatt, és a vámhatóságok sikeresen végzik a különféle feladatok széles körét a határokon. Együtt munkálkodva arra törekcsenek, hogy megkönnyítsék a törvényes és tisztességes kereskedelmet, csökkentsék a bürokráciát, beszedjék a nemzeti és az uniós költségvetést megillető bevételeket, valamint segítsék a polgároknak a terrorista, egészségügyi, környezeti és egyéb fenyegetésekkel szembeni védelmét. Különösen az uniós szintű közös kockázatkezelési keretrendszer bevezetése, valamint a készpénzáramlásoknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet szolgáló ellenőrzése révén a vámhatóságok jelentős szerepet játszanak a terrorizmus, a szervezett bűnözés és a tisztességtelen verseny elleni küzdelemben. Széles körű megbízásuk alapján a vámhatóságok ténylegesen az Unió külső határain végzett áruellenőrzésért felelős legfőbb hatóságok. Az Unió csak úgy válhat erősebbé és ambíciózusabbá, ha rendelkezésre állnak a szükséges források. Ezzel összefüggésben a programnak nemcsak a vámügyi együttműködésre kell kiterjednie, hanem támogatást kell nyújtania a vámhatóságoknak a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 3. cikkében előírtak szerinti szélesebb körű feladataihoz is, nevezetesen az Unió nemzetközi kereskedelmének felügyeletéhez, így hozzájárulva a belső piac külső vonatkozásainak, a közös kereskedelempolitikának és a kereskedelemmel összefüggő más közös uniós szakpolitikáknak a végrehajtásához, valamint az ellátási lánc általános biztonságához is.

E rendelet jogalapjának ezért le kell fednie a vámügyi együttműködést az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 33. cikkében meghatározottak szerint, a belső piacot az EUMSZ 114. cikkében meghatározottak szerint és a közös kereskedelempolitikát az EUMSZ 207. cikkében meghatározottak szerint.

- (3) A programnak segítséget kell nyújtania a tagállamok és a Bizottság számára azáltal, hogy keretet biztosít az olyan tevékenységeknek, amelyek célja a vámunió és a vámhatóságok támogatása a közös munkában és az egyként való fellépésben; hozzájárulás az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeinek védelméhez; az Unió és lakosai biztonságának és védelmének biztosítása, ezáltal hozzájárulva a fogyasztóvédelemhez; az Unió védelme a tisztességtelen és illegális kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, egyúttal azonban a törvényes üzleti tevékenység elősegítése; továbbá a törvényes kereskedelem megkönnyítése, hogy a vállalkozások és a polgárok teljes mértékben ki tudják használni a belső piac és a világkereskedelem előnyeit.
- (4) A vámügy egy dinamikus szakpolitikai terület, amelynek olyan új kihívásokkal kell szembenéznie, mint a globalizáció, a csalás és csempészés új mintái és a digitalizáció. Ezek a kihívások a vámhatóságok fokozott mértékű támogatását és innovatív megoldásokat tesznek szükségessé. Ezenkívül még inkább alátámasztják a vámhatóságok közötti megerősített együttműködés igényét.
- (5) A költséghatékonyság biztosítása érdekében a programnak ki kell használnia a kapcsolódó területeken végzett egyéb olyan uniós intézkedésekkel fennálló lehetséges szinergiákat, mint például az adóügyi együttműködést szolgáló „Fiscalis” program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozandó Fiscalis program, a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközének az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel (a továbbiakban: a vámellenőrzési berendezések támogató eszközéről szóló rendelet) létrehozandó, vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszköze, a csalás elleni uniós program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozandó csalás elleni uniós program, a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek (HAVE) az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozandó, határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköz, a Belső Biztonsági Alap létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozandó Belső Biztonsági Alap, a belső piacra, a vállalkozások –

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269, 2013.10.10., 1. o.).

köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, az állatok, az élelmiszerek és a takarmányok, valamint az európai statisztikák területére vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozandó Egységes piac program, az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz ⁽⁵⁾, valamint az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott Technikai Támogatási Eszköz ⁽⁶⁾.

- (6) Tekintettel annak fontosságára, hogy az Unió a Párizsi Megállapodás ⁽⁷⁾ végrehajtására és az ENSZ 2015. szeptember 25-én elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének fenntartható fejlődési céljai elérésére vonatkozó kötelezettségvállalásával összhangban fellépjen az éghajlatváltozással szemben, az e rendelet alapján végrehajtott tevékenységeknek hozzá kell járulniuk azon uniós cél eléréséhez, hogy az uniós költségvetés teljes összegének legalább 30 %-a az éghajlat-politikai célkitűzések támogatását szolgálja, továbbá azon uniós törekvéshez, hogy 2024-ben az éves uniós költségvetés 7,5 %-át, 2026-ban és 2027-ben pedig a 10 %-át a biológiai sokféleségre fordítsák, figyelembe véve azonban az éghajlat-politikai és a biodiverzitási célok közötti átfedéseket.
- (7) Ez a rendelet a program számára pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti 2020. december 16-i intézményközi megállapodás ⁽⁸⁾ 18. pontja értelmében. Az előre nem látható kiadások kizárólag akkor tekinthetők elszámolhatónak, ha közvetlenül kapcsolódnak a program célkitűzéseikhez. A program pénzügyi keretösszegének fedeznie kell a program irányítása és teljesítményének értékelése tekintetében felmerülő szükséges és kellően indokolt kiadásokat, feltéve hogy ezek a tevékenységek kapcsolódnak a program általános és egyedi célkitűzéseikhez.
- (8) A harmadik országok csatlakozási és társulási folyamatának támogatása érdekében a programnak – bizonyos feltételek teljesülése esetén – nyitva kell állnia a csatlakozó országok, a tagjelölt országok, a potenciális tagjelöltek és az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok előtt. Nyitva állhat továbbá más harmadik országok előtt is, az Unió és ezen országok által megkötött, az Unió valamely programjában való részvételükről rendelkező egyedi megállapodásokban megállapított feltételekkel összhangban.
- (9) A programra az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁹⁾ (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) alkalmazandó. A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi eszközökre, a költségvetési biztosítékokra, a pénzügyi támogatásra és a külső szakértők költségeinek megtérítésére – vonatkozó szabályokat.
- (10) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok alkalmazandók. E szabályokat a költségvetési rendelet állapítja meg, meghatározva különösen a költségvetés elkészítésére és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés és pénzdíjak útján, valamint közvetett végrehajtás keretében történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, továbbá rendelkezve a pénzügyi szereplők felelősségével kapcsolatos ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok az Unió költségvetésének védelmét szolgáló általános feltételrendszert is magukban foglalnak.
- (11) A Vám 2020 program keretében alkalmazott tevékenységek megfelelőnek bizonyultak, ezért azokat fenn kell tartani. Annak érdekében, hogy a program végrehajtása egyszerűbbé és rugalmasabbá váljon, és ezáltal jobban teljesíthesse a célkitűzéseit, a tevékenységek meghatározása céljából csak általános kategóriákat kell megállapítani, a konkrét tevékenységeket szemléltető példák felsorolásával együtt. Az együttműködésen és a kapacitásépítésen keresztül a

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

⁽⁷⁾ HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

⁽⁸⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

programnak elő kell mozdítania és támogatnia kell az innováció hasznosítását és multiplikátorhatását is, hogy ezáltal tovább javuljon az alapvető vámügyi prioritások teljesítésére való képesség. Amennyiben az e program keretében finanszírozott tevékenységek bármikor nem megfelelőnek bizonyulnak, akkor meg kell szüntetni vagy a hatékonyságuk növelése érdekében ki kell igazítani őket.

- (12) A vámellenőrzési berendezések támogató eszközéről szóló rendelet nemsokára elfogadásra kerül. A vámügyekkel és vámellenőrzési berendezésekkel kapcsolatos valamennyi együttműködési tevékenység koherenciájának és horizontális koordinációjának megőrzése érdekében helyénvaló minden ilyen tevékenységet egyetlen egységes jogi aktus, azaz e rendelet alapján végrehajtani, amely egy egységes szabályrendszert foglal magában. Ezért a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközének kizárólag a támogatható vámellenőrzési berendezések beszerzését, karbantartását és továbbfejlesztését kell támogatnia, minden egyéb kapcsolódó tevékenységet pedig – például a berendezések iránti igény felmérését célzó együttműködési tevékenységeket vagy adott esetben a beszerzett berendezésekkel kapcsolatos képzést – e program keretében kell támogatni.
- (13) A vámügyi információk és az egyéb kapcsolódó információk cseréje kulcsfontosságú a vámterület megfelelő működéséhez, és az jóval túlmutat a vámunióban zajló cseréken. Az Uniónak érdeke fűződhet ahhoz, hogy az európai elektronikus rendszereket módosítsák vagy kiterjesszék annak érdekében, hogy lehetővé váljon az együttműködés azon harmadik országokkal, amelyek nem vesznek részt a programban, valamint a nemzetközi szervezetekkel. Ezért, ha az ilyen érdekek kellően indokolják, az európai elektronikus rendszerek ezzel összefüggő módosításai vagy kiterjesztései támogatásban részesülhetnek a program keretében.
- (14) A globalizáció fontosságára figyelemmel a programnak továbbra is lehetőséget kell biztosítania külső szakértőknek a költségvetési rendelet 238. cikke szerinti bevonására. E külső szakértők közé elsősorban a kormányzati szervek – köztük a programban részt nem vevő harmadik országok kormányzati szervei – képviselői, a tudományos élet képviselői, a nemzetközi szervezetek, a gazdasági szereplők vagy a civil társadalom képviselői kell, hogy tartozzanak. A szakértői csoportokban részt vevő külső szakértőket a bizottsági szakértői csoportok létrehozására és működésére vonatkozó horizontális szabályok megállapításáról szóló, 2016. május 30-i bizottsági határozat alapján kell kiválasztani. A program keretében ad hoc eseményeken, például egyszeri találkozókra és konferenciákra személyes minőségükben részt vevő külső szakértőket a Bizottságnak kell kiválasztania, többek között a részt vevő országok által javasolt szakértők közül. Biztosítani kell, hogy azon külső szakértők, akiket személyes minőségükben jelölnek ki, és akik kötelesek függetlenül és a köz érdekében eljárni, pártatlanok legyenek, és hogy esetükben ne állhasson fenn összeférhetlenség a szakmai szerepkörükkel. Az összes külső szakértő kiválasztásával és részvételével kapcsolatos információt nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni. A külső szakértők kiválasztásakor tekintettel kell lenni azon célkitűzésre, amely szerint biztosítani kell az érdekeltek kiegyensúlyozott képviseletét és a nemek közötti egyenlőség elvének érvényesülését.
- (15) A támogatási programok koherenciájának és egyszerűsítésének biztosítására a Bizottság által tett kötelezettségvállalással összhangban – amelyet „Az uniós költségvetés felülvizsgálata” című, 2010. október 19-i közleménye tartalmaz – a forrásokat fel kell osztani több uniós támogatási eszköz között, amennyiben a program szerinti tervezett tevékenységek célkitűzései megegyeznek több támogatási eszköz közös céljaival, feltéve ugyanakkor, hogy ez nem eredményez kettős finanszírozást. A program keretében végrehajtott tevékenységeknek biztosítaniuk kell a vámuniót és a vámhatóságokat támogató uniós források felhasználásának koherenciáját.
- (16) A program költségvetésének legnagyobb hányadát várhatóan az IT kapacitásépítési tevékenységekre fogják fordítani. Az IT kapacitásépítési tevékenységek között feltétlen elsőbbséget kell biztosítani az olyan elektronikai rendszerekhez kapcsolódó tevékenységeknek, amelyek a vámunió működtetéséhez és a vámhatóságok feladatainak ellátásához szükségesek. E rendeletben meg kell határozni az európai elektronikus rendszerek közös, illetve nemzeti komponenseit. A közös, illetve nemzeti komponensek kombinálhatók egymással. Ezenkívül egyértelműen meg kell határozni a Bizottság és a tagállamok tevékenységi körét és feladatait.
- (17) Ezt a rendeletet munkaprogramok útján kell végrehajtani. A célkitűzések közép- és hosszú távú jellegére, valamint a korábban szerzett tapasztalatokra építve lehetővé kell tenni, hogy a munkaprogramok több évre is kiterjedhessenek. Az éves munkaprogramokról a többéves munkaprogramokra való átállás csökkenteni fogja mind a Bizottság, mind a tagállamok adminisztratív terheit. A többéves munkaprogramok legfeljebb három évre szólhatnak.

- (18) A program keretében végrehajtott tevékenységek során figyelembe kell venni az Európai Számvevőszéknek a vámügyek területén tett megállapításait és ajánlásait, így különösen az „Importeljáráások: a jogszabályi keretek hiányosságai és a nem kellően eredményes végrehajtás hátrányos hatással vannak az Unió pénzügyi érdekeire” című, 2017. december 5-i 19/2017. sz. különjelentést és „A vámügyi informatikai rendszerek sorozatos késedelmei: mi okozott problémát?” című, 2018. október 10-i 26/2018. sz. különjelentést.
- (19) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁽¹⁰⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (20) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁽¹¹⁾ (22) és (23) bekezdése alapján ezt a programot egyedi nyomonkövetési követelményeknek megfelelően gyűjtött információk alapján értékelni kell, ugyanakkor el kell kerülni a különösen a tagállamokra nehezedő adminisztratív terhet és a túlszabályozást. E követelményeknek adott esetben mérhető mutatókat is magukban kell foglalniuk, amelyek alapján összehasonlítható módon és teljességükben értékelhetők a program gyakorlatban kifejtett hatásai. Az időközi és végső értékeléseknek – amelyeket legkésőbb a program végrehajtásának megkezdését, illetve befejezését követő négy éven belül kell elvégezni – hozzá kell járulniuk a következő többéves pénzügyi keretek ideje alatt a vámügyi együttműködéssel kapcsolatos hatékony döntéshozatali folyamathoz. Ezért rendkívül fontos, hogy az időközi és a végső értékelések kielégítő és elegendő információt tartalmazzanak, és hogy az említett értékelések kellő időben elkészüljenek. A program időközi és végső értékelésén túlmenően a teljesítményjelentési rendszer részeként éves eredményjelentéseket is ki kell adni a program végrehajtásának nyomon követése érdekében. E jelentéseknek a program adott évben lezajlott tevékenységei kapcsán tartalmazniuk kell egy összefoglalót a levont tanulságokról, valamint adott esetben a felmerült akadályokról és hiányosságokról. Az éves eredményjelentéseket közölni kell az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.
- (21) Annak érdekében, hogy megfelelő módon lehessen reagálni a szakpolitikai prioritások változásaira, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a program egyedi célkitűzései megvalósulásának mérésére szolgáló mutatók jegyzékének módosítására vonatkozóan, valamint e rendelet olyan rendelkezésekkel való kiegészítésére vonatkozóan, amelyek megállapítják a nyomonkövetési és értékelési keretet. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (22) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹²⁾, valamint a 2988/95/EK, Euratom⁽¹³⁾, a 2185/96/Euratom, EK⁽¹⁴⁾ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel⁽¹⁵⁾ összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elveszített, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⁽¹¹⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁽¹³⁾ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁽¹⁵⁾ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁶⁾ értelmében az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében.

A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásokban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (23) Harmadik országok nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat vagy más jogi eszközök alapján vehetnek részt a programban. E rendeletnek konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja harmadik országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörüik teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.
- (24) Az elszámolható költségeket a támogatható tevékenységek jellegére való hivatkozással kell meghatározni és azok magukban foglalják a megbeszélések és hasonló események résztvevőinek utazási és napidíj-költségeit, illetve az események szervezésével kapcsolatos költségeket. A program keretében történő finanszírozásnak a költségvetési rendeletben említett elvek – mint például az egyenlő bánásmód, az arányosság és az átláthatóság – hatálya alá kell tartoznia, és biztosítania kell a program pénzügyi forrásainak optimális felhasználását célkitűzéseinek elérése érdekében.
- (25) Az e rendelet keretében elérhető finanszírozási formákat és a végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek elérni a tevékenységek különös célkitűzéseit és biztosítani a tervezett eredményeket, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatát. Ezen finanszírozási formák és a végrehajtási módszerek keretében mérlegelni kell az egyszögű átalányok, a százalékos átalányok és az egységköltségek, valamint a költségekhez nem kapcsolódó finanszírozás alkalmazását a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint.
- (26) Mivel e rendelet célját, nevezetesen a vámügyi együttműködést szolgáló uniós program létrehozását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban annak mértéke és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (27) Annak biztosítása céljából, hogy az adott szakpolitikai területen folyamatos maradjon a támogatások nyújtása, valamint hogy a végrehajtás megkezdése a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keret kezdő időpontjától lehetővé váljon, ennek a rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie, és azt visszaható hatállyal, 2021. január 1-től kell alkalmazni.
- (28) Ez a rendelet az 1294/2013/EU rendelet helyébe lép, amelyet ezért hatályon kívül kell helyezni,

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

Általános Rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet a 2021. január 1-jétől 2027. december 31-ig tartó időszakra létrehozza a vámügyi együttműködést szolgáló Vám programot (a továbbiakban: a program). A program időtartama az többéves pénzügyi keret időtartamához igazodik.

E rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós támogatás formáit, valamint az e támogatás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „vámhatóságok”: a 952/2013/EU rendelet 5. cikkének 1. pontjában meghatározott vámhatóságok;
2. „európai elektronikus rendszerek”: a vámunióhoz és a vámhatóságok feladatainak végrehajtásához szükséges elektronikus rendszerek, különösen a 952/2013/EU rendelet 16. cikkének (1) bekezdésében, valamint 278. és 280. cikkében, az (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁷⁾ 8. cikkében, továbbá a vámügyi rendeltetésű elektronikus rendszereket szabályozó egyéb uniós jogi rendelkezésekben – többek között nemzetközi megállapodásokban, például az áruk TIR-igazolvánnyal történő nemzetközi fuvarozásáról szóló vámegegyezményben (TIR-egyezmény) ⁽¹⁸⁾ – említett elektronikus rendszerek;
3. „közös komponens”: az európai elektronikus rendszerek uniós szinten kifejlesztett olyan komponense, amely minden tagállam számára rendelkezésre áll, vagy amelyet a Bizottság a hatékonyság, a biztonság és az észszerűsítés érdekében közösként jelöl meg;
4. „nemzeti komponens”: az európai elektronikus rendszerek nemzeti szinten kifejlesztett olyan komponense, amely az e komponens létrehozó vagy annak közös létrehozásához hozzájáruló tagállamban rendelkezésre áll;
5. „harmadik ország”: olyan ország, amely nem tagállama az Uniónak.

3. cikk

A program célkitűzései

(1) A program általános célkitűzése, hogy támogassa a vámuniót és a vámhatóságokat az arra irányuló közös munkában és egyként való fellépésben, hogy védjék az Uniónak és tagállamainak pénzügyi és gazdasági érdekeit, biztosítsák a biztonságot és védelmet az Unión belül, valamint védjék az Uniót a tisztességtelen és illegális kereskedelemmel szemben, egyúttal azonban megkönnyítsék a törvényes üzleti tevékenység végzését.

(2) A program egyedi célkitűzései a következők támogatása:

- a) a vámjogszabályok és a vámpolitika előkészítése és egységes végrehajtása;
- b) a vámügyi együttműködés;

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/880 rendelete (2019. április 17.) a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról (HL L 151., 2019.6.7., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ HL L 165., 2009.6.26., 3. o.

- c) az igazgatási és informatikai kapacitásépítés, beleértve a humán kompetenciák fejlesztését és a képzést, valamint az európai elektronikus rendszerek kifejlesztését és működtetését;
- d) az innováció a vámpolitika területén.

4. cikk

Költségvetés

(1) A program 2021–2027-es időszakban történő végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg folyó áron 950 000 000 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben említett összeg fedezheti a program irányításával és a program célkitűzései megvalósításának értékelésével kapcsolatos előkészítési, nyomon követési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekre vonatkozó költségeket is. Az összeg ezen felül fedezheti az olyan tanulmányokhoz, szakértői ülésekhez, tájékoztatási és kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó kiadásokat is, amelyek kapcsolódnak a program célkitűzéseihez, továbbá az információk kezelésére és cseréjére összpontosító IT-hálózatokkal – többek között az intézményi IT-eszközökkel – kapcsolatos kiadásokat, valamint a program irányítása tekintetében felmerülő minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási költséget.

5. cikk

Harmadik országok részvétele a programban

A program nyitva áll a következő harmadik országok részvétele előtt:

- a) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
- b) az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok, az említett országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
- c) egyéb harmadik országok, a harmadik ország bármely uniós programban való részvételét szabályozó egyedi megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban, feltéve, hogy a megállapodás:
 - i. méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a részvételből fakadó előnyei között;
 - ii. meghatározza a programokban való részvétel feltételeit, beleértve az egyes programokhoz való pénzügyi hozzájárulások kiszámítását és a programok igazgatási költségeit;
 - iii. nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört az uniós program tekintetében;
 - iv. garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és a pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogait.

Az első bekezdés c) pontjának ii. alpontjában említett hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételnek minősülnek.

6. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtási módszerei és formái

- (1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani.

(2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában – különösen vissza nem térítendő támogatás, pénzdíj, közbeszerzés, valamint a külső szakértők utazási költségeinek és napidíjának megtérítése formájában – nyújthat finanszírozást.

II. FEJEZET

Támogathatóság

7. cikk

Támogatható tevékenységek

- (1) Kizárólag a 3. cikkben foglalt célkitűzéseket végrehajtó tevékenységek részesülhetnek uniós támogatásban.
- (2) A vámellenőrzési berendezéseket támogató eszközről szóló rendeletben foglalt célkitűzéseket megvalósító tevékenységeket kiegészítő vagy támogató tevékenységek szintén részesülhetnek uniós támogatásban a program keretében.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdésekben említett tevékenységek magukban foglalják a következőket:
- a) megbeszélések és hasonló ad-hoc események;
 - b) projektalapú strukturált együttműködés, például tagállamok egy csoportjának együttműködésével végzett informatikai fejlesztések;
 - c) IT kapacitásépítő tevékenységek, különösen az európai elektronikus rendszerek kifejlesztése és működtetése;
 - d) humán kompetenciák fejlesztésére és egyéb kapacitásbővítésre irányuló tevékenységek, beleértve a képzést és a bevált gyakorlatok cseréjét;
 - e) támogatási és egyéb tevékenységek, többek között:
 - i. tanulmányok készítése;
 - ii. innovációs tevékenységek, különös tekintettel az igazoló vizsgálatokra (proof-of-concept), a kísérleti projektekre, a prototípuskészítésre irányuló kezdeményezésekre, az intelligens adatbányászatra és a rendszerek közötti együttműködésre;
 - iii. közösen kidolgozott kommunikációs célú tevékenységek;
 - iv. a 12. cikkben említett munkaprogramokban előírt bármely egyéb tevékenységek, amelyek a 3. cikkben foglalt célkitűzések eléréséhez vagy támogatásához szükségesek.

Az első albekezdés a), b) és d) pontjában említettek szerinti lehetséges tevékenységi formák nem kimerítő felsorolását az I. melléklet tartalmazza.

(4) Az európai elektronikus rendszerek közös komponenseinek a programban részt nem vevő harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel való együttműködést lehetővé tevő módosításainak vagy kiterjesztéseinek kifejlesztését, bevezetését, karbantartását és működtetését szolgáló tevékenységek támogathatók, amennyiben azokhoz az Uniónak érdeke fűződik. A Bizottság bevezeti a szükséges igazgatási szabályozásokat, amelyek többek között előírhatják az érintett harmadik felek pénzügyi hozzájárulását e tevékenységekhez.

(5) Amennyiben az e cikk (3) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említettek szerinti valamely IT kapacitásépítési tevékenység egy európai elektronikus rendszer kifejlesztését és működtetését érinti, kizárólag a 11. cikk (2) bekezdése szerint a Bizottságra ruházott feladatokkal kapcsolatos költségek számolhatóak el a program keretében. A tagállamok viselik a 11. cikk (3) bekezdése alapján rájuk ruházott feladatokkal kapcsolatos költségeket.

8. cikk

Külső szakértők

(1) Ha a 3. cikkben foglalt célkitűzéseket végrehajtó valamely tevékenység végrehajtása szempontjából előnyös, akkor kormányzati szervek – köztük a programban részt nem vevő harmadik országok kormányzati szerveinek – képviselői, a tudományos élet képviselői, nemzetközi és más érintett szervezetek képviselői, a gazdasági szereplők vagy a gazdasági szereplőket képviselő szervezetek képviselői, valamint a civil társadalom képviselői külső szakértőként részt vehetnek az ilyen tevékenységben.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett külső szakértőknél felmerült költségek a költségvetési rendelet 238. cikkével összhangban megtéríthetők a program keretében.

(3) A szakértői csoportok külső szakértőit a Bizottság választja ki, többek között a tagállamok által javasolt szakértők közül.

Az ad hoc eseményeken, például egyszeri találkozókra és konferenciákra személyes minőségükben részt vevő külső szakértőket a Bizottság választja ki, többek között a részt vevő országok által javasolt szakértők közül.

A külső szakértők kiválasztása az adott tevékenység szempontjából releváns készségeik, tapasztalataik és ismereteik alapján, illetve az igényekhez igazodva történik. A Bizottság többek között értékeli, hogy azok a külső szakértők, akiket személyes minőségükben jelöltek ki, és akik kötelesek függetlenül és a köz érdekében eljárni, pártatlanok-e, valamint hogy nem áll-e fenn összeférhetlenség a szakmai szerepkörükkel.

III. FEJEZET

Vissza nem térítendő támogatások

9. cikk

Odaítélés, kiegészítő jelleg és kombinált támogatás

(1) A program keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások odaítélésére és kezelésére a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban kerül sor.

(2) Az a tevékenység, amely a program keretében hozzájárulásban részesült, más uniós programból is részesülhet hozzájárulásban, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazon költségeket fedezik. A tevékenységhez nyújtott vonatkozó hozzájárulásra a releváns uniós program szabályai alkalmazandók. A kumulatív finanszírozás nem haladhatja meg a tevékenység teljes elszámolható költségét. A különböző uniós programokból származó támogatást arányosan lehet kiszámítani a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumokkal összhangban.

(3) A költségvetési rendelet 195. cikke első bekezdésének f) pontjával összhangban a vissza nem térítendő támogatásokat pályázati felhívás nélkül kell odaítélni, amennyiben a támogatásra jogosult szervezetek a résztvevő országok vámhatóságai, feltéve hogy teljesülnek az e rendelet 5. cikkében foglalt feltételek.

(4) A költségvetési rendelet 150. cikkében említett értékelő bizottság munkáját a költségvetési rendelet 188. cikkében megállapított, a vissza nem térítendő támogatásokra alkalmazandó általános alapelvek, és különösen a költségvetési rendelet 188. cikkének a) és b) pontjában megállapított, az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elve, valamint a megkülönböztetés tilalmának elve alapján kell végezni.

(5) Az értékelő bizottság a pályázatokat odaítélési szempontok alapján bírálja el, figyelembe véve adott esetben a javasolt tevékenység relevanciáját a kitűzött célok szempontjából, a javasolt tevékenység minőségét, hatását – ideértve a gazdasági, társadalmi és környezeti hatását is –, valamint annak költségvetését és költséghatékonyságát.

10. cikk

Társfinanszírozási arány

- (1) A költségvetési rendelet 190. cikkétől eltérve a program a tevékenységek teljes elszámolható költségeinek akár 100 %-át is finanszírozhatja.
- (2) A vissza nem térítendő támogatás odaítélését igénylő tevékenységek esetében az alkalmazandó társfinanszírozási arányt a 12. cikkben említett többéves munkaprogramokban kell meghatározni.

IV. FEJEZET

Az IT kapacitásépítési tevékenységekre vonatkozó különös rendelkezések

11. cikk

Feladatok

- (1) A Bizottság és a tagállamok közösen, az uniós jognak a 2. cikk 2. pontjának fogalmommeghatározásában említett vonatkozó rendelkezéseivel összhangban biztosítják az európai elektronikus rendszerek kifejlesztését és működtetését, beleértve azok tervezését, műszaki leírását, megfelelőségi vizsgálatát, telepítését, karbantartását, továbbfejlesztését, korszerűsítését, biztonságát, minőségbiztosítását és minőségellenőrzését.
- (2) A Bizottság különösen a következőket biztosítja:
- a közös komponensek kifejlesztése és működtetése;
 - az európai elektronikus rendszerek kifejlesztésének és működtetésének átfogó koordinálása azzal a céllal, hogy megvalósuljon azok működőképessége, kiberezhilenciája, összekapcsolhatósága, folyamatos fejlődése és időben összehangolt végrehajtása, valamint ezen átfogó koordináció részeként annak megkönnyítése, hogy a tagállamokkal és a tagállamok között az említett rendszerekkel kapcsolatos kérdésekről folyó kommunikáció hatékony és gyors legyen;
 - az európai elektronikus rendszerek uniós szintű koordinálása azok előmozdítása és nemzeti szintű végrehajtása céljából;
 - az európai elektronikus rendszerek kifejlesztésének és működtetésének koordinálása azok harmadik felekkel való interakciója tekintetében, kivéve a nemzeti követelményeknek való megfelelést célzó tevékenységeket;
 - az európai elektronikus rendszerek koordinálása az e-kormányzattal kapcsolatos egyéb, releváns uniós szintű tevékenységekkel;
 - időszerű és átlátható kommunikáció az európai elektronikus rendszerek uniós és tagállami szinten történő végrehajtásában érintett érdekelt felekkel, különösen a közös és a nemzeti komponensek végrehajtásának késedelméről.
- (3) A tagállamok különösen a következőket biztosítják:
- a nemzeti komponensek kifejlesztése és működtetése;
 - a nemzeti komponensek kifejlesztésének és működtetésének koordinálása nemzeti szinten;
 - az európai elektronikus rendszerek koordinálása az e-kormányzattal kapcsolatos egyéb, releváns nemzeti szintű tevékenységekkel;
 - a Bizottság rendszeres tájékoztatása az a célból hozott intézkedésekről, hogy a vámhatóságok vagy a gazdasági szereplők teljes körűen és hatékonyan ki tudják használni az európai elektronikus rendszereket;
 - az európai elektronikus rendszerek nemzeti szintű végrehajtása.
- (4) A Bizottság – tájékoztatás céljából – közzéteszi és rendszeresen frissíti a program keretében finanszírozott európai elektronikus rendszerek indikatív jegyzékét.

V. FEJEZET

Programozás, nyomon követés, értékelés és kontroll

12. cikk

Munkaprogram

- (1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkének (2) bekezdésében említett éves munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani.
- (2) A program végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottság – a költségvetési rendelet sérelme nélkül – végrehajtási jogi aktusokat fogad el a többéves munkaprogramok megállapításáról. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 17. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.
- (3) A többéves munkaprogramok célja a 3. cikkben foglalt célkitűzéseknek a 7. cikknek megfelelő tevékenységek révén történő megvalósítása. A többéves munkaprogramokban adott esetben meg kell határozni az összes tevékenységet lefedő finanszírozási terv teljes összegét, továbbá meg kell határozni:
- a) minden egyes tevékenység vonatkozásában:
- i. a kitűzött célokat és a várt eredményeket, a 3. cikkben foglalt általános és egyedi célkitűzéseknek megfelelően;
 - ii. a finanszírozandó tevékenységek leírását;
 - iii. adott esetben az egyes tevékenységekhez rendelt összegeket, valamint
 - iv. a végrehajtási módszert és egy indikatív végrehajtási ütemtervet;
- b) a vissza nem térítendő támogatások vonatkozásában a 10. cikk (2) bekezdésében említett maximális társfinanszírozási arányt, és adott esetben az alkalmazandó alapvető odaítélési szempontokat.

13. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A 3. cikkben foglalt általános és egyedi célkitűzések megvalósítása terén a program által elért haladásra vonatkozó jelentéstételhez alkalmazandó mutatókat a II. melléklet határozza meg.
- (2) A program célkitűzéseinek megvalósítása terén a program által elért haladás hatékony értékelésének biztosítása érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 16. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. mellékletnek a mutatók tekintetében történő szükség szerinti módosítása és e rendeletnek a nyomonkövetési- és értékelési keret létrehozására vonatkozó rendelkezésekkel történő kiegészítése érdekében.
- (3) A teljesítményjelentési rendszernek biztosítania kell, hogy a program végrehajtásának és eredményeinek nyomon követésére vonatkozó adatokat hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós források címzettjei számára arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

14. cikk

Értékelés

- (1) Az értékeléseket időben el kell végezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) A program időközi értékelését a Bizottságnak a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően el kell végeznie. Időközi értékelésének keretében a Bizottságnak értékelnie kell a program teljesítményét, olyan szempontokat is beleértve, mint az eredményesség, a hatékonyság, a koherencia, a relevancia, a programon belüli szinergiák és az uniós hozzáadott érték.

(3) A program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a program végső értékelését.

(4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei és a levont tanulságok kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

15. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat vagy bármely más jogi eszköz alapján részt vesz a programban, a harmadik országnak biztosítania kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében az ilyen jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendeletben meghatározottak szerint vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.

VI. FEJEZET

A felhatalmazás gyakorlása és a bizottsági eljárás

16. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 13. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2027. december 31-ig terjedő időszakra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az említett időpont előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 13. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 13. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

17. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot az „a Vám program bizottsága” nevű bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

VII. FEJEZET

Átmeneti és záró rendelkezések

18. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és nyilvánosság

- (1) Az uniós támogatás címzettjeinek fel kell tüntetniük az említett támogatások eredetét, és különösen a tevékenységek és azok eredményeinek népszerűsítése során biztosítaniuk kell az uniós támogatás láthatóságát azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médianak és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, a program alapján végzett tevékenységekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan.
- (3) A program számára elkülönített pénzügyi források az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz is hozzájárulnak, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

19. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1294/2013/EU rendelet 2021. január 1-jével hatályát veszti.

20. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az 1294/2013/EU rendelet alapján megkezdett tevékenységek folytatását vagy módosítását, amely utóbbi rendelet továbbra is alkalmazandó az említett tevékenységekre azok lezárásáig.
- (2) A program pénzügyi keretösszege fedezheti a program és az azon intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadásokat is, amelyeket az 1294/2013/EU rendelet alapján fogadtak el.
- (3) Szükség esetén előirányzatok vihetők be a 2027 utáni uniós költségvetésbe a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott kiadások fedezésére a 2027. december 31-ig be nem fejezett tevékenységek igazgatásának lehetővé tétele érdekében.

21. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

I. MELLÉKLET

A 7. CIKK (3) BEKEZDÉSE ELSŐ ALBEKEZDÉSÉNEK A), B) ÉS D) PONTJÁBAN EMLÍTETT LEHETSÉGES TEVÉKENYSÉGI FORMÁK NEM KIMERÍTŐ LISTÁJA

A 7. cikk (3) bekezdése első albekezdésének a), b) és d) pontjában említett tevékenységek többek között az alábbi formákat ölthetik:

1. megbeszélések és hasonló ad hoc események:

- szemináriumok és műhelytalálkozók, amelyeken általában minden részt vevő ország résztvevői részt vesznek, és amelyek során előadásokat tartanak, valamint a résztvevők intenzív eszmecsere és tevékenységeket folytatnak egy adott téma kapcsán;
- munkalátogatások, amelyeket annak érdekében szerveznek, hogy a tisztviselők a vámügyekkel kapcsolatban szakértelemre és szaktudásra tegyenek szert, illetve szakértelmüket vagy szaktudásukat bővítsék;

2. projektalapú strukturált együttműködés:

- projektcsoportok, amelyek általában korlátozott számú részt vevő ország részvételével és korlátozott ideig működnek, egy pontosan meghatározott eredmény elérésére irányuló, előre definiált célkitűzés megvalósítása céljából, ideértve a koordinációt és az összehasonlító teljesítményértékelést is;
- munkacsoportok, nevezetesen strukturált együttműködési formák, állandó vagy nem állandó jelleggel, amelyek egyesítik a résztvevők szakértelmét annak érdekében, hogy – adott esetben online együttműködési szolgáltatások, igazgatási segítség vagy infrastrukturális és a felszerelések terén nyújtott támogatás mellett – meghatározott területeken felmerülő feladatokat hajtsanak végre, vagy operatív tevékenységeket végezzenek;
- nyomonkövetési tevékenységek, amelyet a Bizottság és a támogatható hatóságok tisztviselőiből álló közös csoportok végeznek, és amelynek célja a vámügyi gyakorlatok elemzése, a szabályok végrehajtásával kapcsolatos nehézségek azonosítása, és adott esetben az uniós szabályok és munkamódszerek kiigazítására vonatkozó javaslattevés;

3. humán kompetenciák fejlesztésére és egyéb kapacitásépítésre irányuló tevékenységek:

- közös képzés vagy az e-oktatás fejlesztése a vámügyekkel kapcsolatban szükséges szakmai készségek és ismeretek megszerzésének támogatása érdekében;
- a közigazgatási eljárások javítását célzó technikai támogatás, az igazgatási kapacitás növelése és a vámhatóságok működésének javítása a bevált gyakorlatok fejlesztése és megosztása révén.

II. MELLÉKLET

A 13. CIKK (1) BEKEZDÉSÉBEN EMLÍTETT MUTATÓK

A 3. cikkben foglalt általános és egyedi programcélkitűzések megvalósítása terén a program által elért haladásra vonatkozó jelentéstételhez alkalmazandó mutatók:

A. Kapacitásépítés (igazgatási, humán és IT kapacitás)

1. az uniós jog és szakpolitika alkalmazási és végrehajtási mutatója (a program keretébe tartozó, az uniós jog és a vámügyi szakpolitika alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatban szervezett tevékenységek száma és az ezen tevékenységek nyomán tett ajánlások száma);
2. a tanulási mutató (az igénybe vett tanulási modulok száma; a kiképzett tisztviselők száma és a résztvevők által adott minőségi pontszám);
3. az európai elektronikus rendszerek rendelkezésre állása (időre vonatkozó százalékarány);
4. a közös kommunikációs hálózat rendelkezésre állása (időre vonatkozó százalékarány);
5. a kulcsfontosságú európai elektronikus rendszerek használata az összekapcsolhatóság növelése és a papírintes vámunió felé való átmenet céljából (az üzenetváltások és a lebonyolított konzultációk száma);
6. az Unió Vámkódex végrehajtásának aránya (az Unió Vámkódex elektronikus rendszereinek végrehajtásához elért mérföldkövek százalékos aránya);

B. Tudásmegosztás és hálózatépítés

1. az együttműködés sűrűségére vonatkozó mutató (a generált hálózatépítés mértéke, a személyes megbeszélések száma és az online együttműködési csoportok száma);
2. a bevált módszerekre és iránymutatásokra vonatkozó mutató (a program keretébe tartozó, a vámüggyel kapcsolatos bevált módszerek és iránymutatások alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatban szervezett tevékenységek száma és a program támogatásával kifejlesztett munkamódszerre vonatkozó iránymutatást használó résztvevők százalékos aránya).

A Tanács indokolása: A Tanács (EU) 2/2021 álláspontja első olvasatban a vámügyi együttműködést szolgáló Vám program létrehozásáról és az 1294/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

(2021/C 86/02)

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. június 12-én benyújtotta a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a vámügyi együttműködést szolgáló „Vám” program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot ⁽¹⁾.
2. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. október 17-én nyilvánított véleményét ⁽²⁾.
3. Az Európai Parlament 2019. április 16-án elfogadta a javaslatra vonatkozó jogalkotási állásfoglalását ⁽³⁾, és ezzel lezárta az első olvasatát.
4. Az Állandó Képviselők Bizottsága részleges megbízást ⁽⁴⁾ adott az elnökségnek, hogy annak alapján nem hivatalos tárgyalásokat kezdhessen a Parlamenttel; egyes rendelkezések zárójelben maradtak a többéves pénzügyi keretre vonatkozó általános megbeszélésekkel való kapcsolatuk, illetve horizontális jellegük miatt.
5. A részleges tárgyalási megbízást a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretről és a helyreállítási csomagról szóló, 2020. július 21-én elfogadott európai tanácsi következtetések ⁽⁵⁾ figyelembevételével aktualizálták, ami teljes körű tárgyalási megbízást ⁽⁶⁾ eredményezett, amelyet az Állandó Képviselők Bizottsága 2020. november 4-én jóváhagyott.
6. Az Európai Parlamenttel 2019-ben és 2020-ban folytatott intézményközi tárgyalásokat követően, a 2020. december 15-i politikai háromoldalú egyeztetésen ideiglenes megállapodás jött létre a társjogalkotók között a „Vám” programról szóló rendeletről. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2020. december 18-án jóváhagyta a háromoldalú egyeztetések eredményeként létrejött végső kompromisszumot ⁽⁷⁾.
7. Az Európai Parlament Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottsága (IMCO) 2021. január 11-én jóváhagyta a szöveget. Ezt követően, 2021. január 14-én az IMCO bizottság elnöke levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben jelezte, hogy azt fogja javasolni a plenáris ülés résztvevőinek, hogy a Parlament második olvasata során – a jogász-nyelvérszi ellenőrzés függvényében – módosítás nélkül fogadják el a Tanács álláspontját.
8. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2021. január 27-én megerősítette a javaslatra vonatkozó kompromisszumot, hogy ezáltal a második olvasatban mielőbb létrejöjjön a megállapodás a Tanács és az Európai Parlament között.

II. CÉL

9. A javaslat azon ágazati javaslatok körébe tartozik, amelyek a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretre vonatkozó horizontális javaslatok alkotta csomagot egészítik ki.

⁽¹⁾ ST 9929/18.

⁽²⁾ HL C 62., 2019.2.15., 45. o.

⁽³⁾ ST 8055/19.

⁽⁴⁾ ST 15514/18.

⁽⁵⁾ ST 10/20.

⁽⁶⁾ 12344/20.

⁽⁷⁾ 14089/20.

10. A program célja az, hogy támogassa a vámuniót és a vámhatóságokat az Unió és tagállamai pénzügyi és gazdasági érdekeinek védelme, az Unió biztonságának és védelmének biztosítása, valamint az Uniónak a tisztességtelen és illegális kereskedelem elleni védelme érdekében, miközben megkönnyíti a törvényes üzleti tevékenység végzését.
11. A program továbbá azt a célt is szolgálja, hogy megfelelő finanszírozás álljon rendelkezésre a vámhatóságok közötti együttműködéshez, az elektronikus rendszerek működtetéséhez, az adminisztratív kapacitások növeléséhez és az innovációhoz, és az e területre vonatkozó nemzeti kezdeményezéseket és beruházásokat fogja kiegészíteni.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

A. Általános megjegyzések

12. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott azzal a céllal, hogy a második olvasatban olyan megállapodás születhessen a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja alapján, amelyet a Parlament módosítások nélkül jóvá tudna hagyni. A Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szövege teljes mértékben tükrözi a társjogalkotók között létrejött kompromisszumot.

B. Kulcskérdések

13. Az Európai Parlamenttel elért kompromisszum főbb elemeiként a tárgyaló felek:
 - úgy határoztak, hogy a program a 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra fog szólni, a rendelet pedig visszamenőlegesen kerül alkalmazásra,
 - részletesen kifejtették a program egyedi célkitűzéseit,
 - részletesebben meghatározták a támogatható intézkedések körét,
 - pontosították a külső szakértők kiválasztásának folyamatát,
 - részletesen meghatározták az európai elektronikus rendszerek fejlesztésével és üzemeltetésével kapcsolatos felelősségi köröket,
 - a többéves vámügyi stratégiai tervre való hivatkozást törölték a szövegből, a 70/2008/EK határozat pedig nem fogja hatályát veszteni,
 - úgy döntöttek, hogy a programot végrehajtási jogi aktusok útján elfogadott többéves munkatervek alapján kell végrehajtani,
 - szigorították az értékelési kritériumok és az értékelésre vonatkozó szabályokat,
 - kiegészítették a szöveget egy új rendelkezéssel, amely jelentéstételi kötelezettséget állapít meg a felhatalmazásra vonatkozóan, valamint előírja a felhatalmazás meghosszabbodását.

IV. KONKLÚZIÓ

A Tanács álláspontja maradéktalanul tükrözi az Európai Parlament és a Tanács között a Bizottság közreműködésével lefolytatott tárgyalások során kialakult kompromisszumot. Ezt a kompromisszumot megerősíti az a levél is, amelyet az IMCO elnöke 2021. január 14-én küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU